

Sikker By strategi 2022-2025

Indledning

Sikker By strategien udgør den overordnede ramme for arbejdet med at mindske kriminaliteten og øge trygheden i København. Strategien skal sikre, at vi i alle dele af kommunen, og i samarbejde med politi og SSP, trækker i samme retning i arbejdet med at forebygge kriminalitet og øge trygheden i København. Det gør vi ved at sætte fælles mål og lave gensidigt forpligtende aftaler om, hvordan vi på tværs af kommune, SSP og politi vil understøtte indfrielse af målene.

Sikker By strategien dækker perioden 2022-2025, og er Københavns Kommunes fjerde Sikker By strategi. Strategien består af tre målsætninger og syv principper: To grundprincipper og fem fagprincipper. Grundprincipperne er *samarbejde* og *viden*, og de beskriver det fundament, som fagprincipperne hviler på. Fagprincipperne er særlige fokusområder, som går på tværs af kommunens, SSP's og politiets arbejde.

Sikker By strategien er forankret i Økonomiudvalget, der har ansvaret for koordineringen af kommunens overordnede udvikling og samarbejdet med politiet. De enkelte fagudvalg har ansvaret for driften og udviklingen af størstedelen af kommunens kriminalpræventive og tryghedsskabende indsatser. Fagudvalgene har derfor også ansvar for at sikre, at strategiens principper udmøntes i praksis inden for hver deres område.

Udviklingen i tryghed og borgervendt kriminalitet

Sikker By strategiens målsætninger vedrører udviklingen i den borgervendte kriminalitet og trygheden i aften- og nattetimerne og i de enkelte bydele.

Den borgervendte kriminalitet i København og resten af Danmark har været faldende over en årrække, og faldet er forstærket under Corona-pandemien. Siden 2016 har der været en mindre stigning i antallet af mistanker og sigtelser for overtrædelse af straffeloven mod 10-17-årige. Udviklingen gælder både København og resten af landet. Fra 2020 til 2021 er der dog sket et fald, og antallet af mistanker og sigtelser i 2021 er tæt på niveauet i 2016. Andelen af 10-17-årige,

29-09-2022

Sagsnummer i F2
2022 - 14284

Dokumentnummer i F2
1980958

Sagsnummer eDoc
2022-0297851

Sagsbehandler
Marie Herping Abrahamsen

som sigtes eller mistænkes for en straffelovsovertrædelse i 2021, er 1,1 procent i Danmark, og 1,7 procent i København.¹

Københavns Kommune har i årlige tryghedsundersøgelser fulgt københavnernes tryghed tæt siden 2009. Vi har derfor et detaljeret billede af udviklingen i københavnernes oplevede tryghed. Langt de fleste københavnere er trygge i deres lokalområde og er trygge ved at færdes i byen – både i dagtimerne og i aften- og nattetimerne. Denne tendens har været stabil i mere end et årti. København har generelt et højt tryghedsniveau, når der sammenlignes med andre nordiske lande som Sverige² og Norge³.

Målsætninger

Sikker By strategi 2022-2025 har tre målsætninger, der sætter fokus på de kriminalitets- og tryghedsudfordringer i København, som strategien skal bidrage til at løse.

Målsætning 1: Højere tryghed i alle bydele

I bydele med færre end 85 % trygge, skal andelen af trygge stige i strategiperioden.

Baseline (2022): Tre bydele har færre end 85 % trygge (Brønshøj-Husum 71 %, Bispebjerg 74 % og Ydre Nørrebro 81 %). Kilde: Tryghedsundersøgelsen 2022.

Målsætning 2: Højere tryghed i aften- og nattetimerne

I bydele med færre end 75 % trygge i aften- og nattetimerne skal andelen af trygge stige i strategiperioden.

Baseline (2022): Seks bydele har færre end 75 % trygge i aften- og nattetimerne (Brønshøj-Husum 59 %, Bispebjerg 60 %, Ydre Nørrebro 69 %, Amager Øst 72 %, Indre Nørrebro 72 % og Valby 74%). Kilde: Tryghedsundersøgelsen 2022.

Målsætning 3: Fastholde lavt niveau af borgervendt kriminalitet

Den borgervendte kriminalitet skal i strategiperioden fastholdes eller være lavere end niveauet fra 2018-19 på 57,8 anmeldelser pr. 1000 indbyggere.

Baseline: 57,8 anmeldelser pr. 1000 indbyggere (gennemsnit af 2018 og 2019). Kilde: Tryghedsundersøgelsen 2022.

Udover de tre målsætninger følger vi udviklingen i antallet af registrerede rocker- og bandemedlemmer samt udviklingen i

¹ Kilde: Den Tværgående Analyseenhed i Økonomiforvaltningen på baggrund af Danmarks Statistik

² Nationella trygghetsundersökningen, 2021, Brå, Sverige

³ Oppløvd utrygghet i Oslo, 2018, Transportøkonomisk institutt

ungdomskriminalitet. Udviklingen på de to områder har betydning for kommunens kriminalpræventive indsats.

- Udviklingen i antallet af rocker- og bandemedlemmer i Københavns Politikreds

Baseline (2022): 353 registrerede rocker- og bandemedlemmer pr. 28/4 2022. Kilde: Københavns Politi.

- Andelen af københavnske 10-17-årige, der mistænkes/sigtes*

Baseline (2021): 2,2 procent

Antal sigtede 10-17-årige pr. 1.000 indbyggere: 22,4

Antal sigtelser af 10-17-årige pr. 1.000 indbyggere: 57,2

Datakilde: Det Tværgående Analyseenhed i Økonomiforvaltningen

* Data vedrører den kriminalitet, som er begået af unge bosat i Københavns Kommune og omfatter alle gerningskoder i straffeloven, våbenloven, lov om euforiserende stoffer og andre særlovsovertrædelser. Dermed giver tallene et samlet billede af kriminaliteten begået af de københavnske børn og unge, hvilket er relevant i et forebyggelsesperspektiv.

En levedygtig strategi

Tre tilgange skal sikre, at strategien er retningsgivende for kommunens indsats på området i strategiperioden.

For det første skal der være en styrket sammenhæng mellem strategien og Sikker By budgetpakken til de årlige budgetforhandlinger. Det vil være et krav, at indsatser i Sikker By budgetpakken understøtter begge grundprincipper og placerer sig inden for mindst et af fagprincipperne. I strategiperioden vil der derudover blive arbejdet med en tættere kobling mellem opfølgning på indsatserne og Sikker By budgetpakken.

For det andet vil der ske en årlig afrapportering i Økonomiudvalget på strategiens mål og monitoringsområderne. I afrapporteringen indgår en faglig vurdering fra Københavns Politi og SSP, der beskriver kriminalitets- og trykssituationen i København det seneste år.

For det tredje vil Økonomiudvalget halvvejs i strategiperioden få en midtvejsstatus på fagprincipperne.

Organisering og aktører i Sikker By samarbejdet

Sikker By strategien er forankret i en tværgående styregruppe med direktører og chefer fra alle forvaltninger, SSP København og Københavns Politi. En arbejdsgruppe, med medarbejdere fra alle

forvaltninger, SSP og Københavns Politi, forbereder og følger op på styregruppens beslutninger. Sikker By styregruppen og arbejdsgruppen sekretariatsbetjenes af Team Sikker By i Økonomiforvaltningen.

Fokus på tværgående samarbejde

Grundprincip

Vi samarbejder bredt på tværs af forvaltninger, SSP, politi og eksterne samarbejdspartnere for at sikre helhedsorienterede og koordinerede løsninger på kriminalitets- og tryghedsudfordringer i København.

Behovet for koordinering og videndeling er særligt udtalt på det kriminalpræventive område, da kriminalitet og utryghed er så komplekse problemer, at én aktør sjældent kan løse dem alene.

Der er gode og etablerede samarbejder på tværs af forvaltningerne, SSP, politi og eksterne samarbejdspartnere i det kriminalpræventive arbejde. Det tværgående samarbejde findes i høj grad i det individrettede arbejde i forvaltningerne og i SSP's arbejde med ungegrupperinger. Sikker By samarbejdet bygger oven på dette med et strategisk og bydækkende blik, der er nødvendigt i en storby som København.

Det tværgående samarbejde giver mulighed for at reagere proaktivt eller med en akut indsats, hvor der er behov for koordinering mellem flere aktører. Sikker By samarbejdet sikrer, at Københavns Kommune på et strategisk niveau kan agere hurtigt og handlekraftigt. Sikker By samarbejdet har mange former. Der arbejdes i flere regi med at understøtte samarbejde og videndeling på tværs af forvaltningerne og mellem kommunen, Københavns Politi, byens boligorganisationer og andre aktører. Fx via fælles kompetenceudvikling af medarbejdere, facilitering af faglige fora, udvikling af kriminalpræventive kampagner og fælles kommunikationsindsatser for og med borgerne.

Behovet for en nem og hurtig koordinering mellem politi, forvaltninger og boligorganisationer er tydeligt, når der opstår situationer af akut karakter. Det blev fx aktualiseret under coronapandemien, da der blev opbygget nye netværk og nye informationskanaler, hvor der er et fælles blik på utrygheds- og kriminalitetsudfordringer på tværs af København. Vi vil holde fast i de koordinerende fora og have blik for at videreudvikle samarbejdet, hvor der er behov.

Fokus på viden

Grundprincip

Vi arbejder vidensbaseret og gør brug af den viden, der er på det kriminalpræventive område. Vi undersøger virkningen af kommunens indsatser og producerer viden, der styrker den fælles kriminalpræventive- og tryghedsskabende indsats.

Det er nødvendigt med et solidt vidensgrundlag for at forebygge kriminalitet og øge trygheden. Der er konstant bevægelse i kriminalitetsbilledet, og det er nødvendigt med en løbende vidensopbygning for at håndtere situationen bedst muligt.

Vi opsøger og anvender viden fra relevante vidensinstitutioner, ligesom vi gør brug af den viden, der findes i praksis i forvaltningerne. Vi har fokus på at dele relevant viden på tværs af forvaltningerne, SSP, politi og andre organisationer. Både for at styrke samarbejdet og for at sikre en fælles udvikling af det kriminalpræventive felt.

Vi arbejder løbende med at producere viden, der kan gøre os klogere på begrebet 'tryghed'. Københavns Kommunes Tryghedsundersøgelse har eksisteret siden 2009, og vi har derfor et unikt indblik i udviklingen i københavnernes tryghed og den borgervendte kriminalitet. Tryghedsundersøgelsen skal fortsat udvikles, så den følger tryghedsudfordringer i København og kan bidrage til at fokusere og kvalificere vores indsatser for en tryk og sikker by.

Siden 2011 har Sikker By systematisk fulgt over 20 af de kriminalpræventive indsatser, der er en del af Sikker By budgetpakken. I strategiperioden vil vi udvikle den årlige opfølgning, både for at få endnu bedre viden om virkningen af vores indsatser, og for at sikre, at indsatserne får mere læring ud af opfølgningen.

Udover de faste årlige undersøgelser, vil vi løbende lave tværgående analyser, hvor vi trækker på Sikker By samarbejdet, når der er en efterspørgsel efter det. Det kan fx være undersøgelser af udviklingen inden for bestemte typer kriminalitet, særlige målgrupper eller af udvalgte kommunale indsatser.

Der produceres meget viden på det kriminalpræventive område både internt i Københavns Kommune, i Danmark og internationalt, som vi i København kan lære af og gøre brug af i vores indsatser. Vi opsøger relevante aktører i og uden for Danmark for at udveksle erfaringer og lade os inspirere. Samtidig stiller vi os til rådighed og deler ud af vores viden, når andre byer efterspørger det.

Fokus på at børn og unge vokser op i et liv uden kriminalitet

Fagprincip

Vi samarbejder systematisk og koordineret med børn, unge, deres forældre og andre aktører for, at alle har et børne- og ungdomsliv uden kriminalitet og er en del af et positivt fællesskab.

Situationen i København

Langt hovedparten af Københavns børn og unge begår ikke kriminalitet. I 2021 var andelen af de københavnske 10-17-årige, der mistænkes eller sigtes for en straffelovsovertrædelse på 1,7 procent⁴. Til sammenligning var andelen i Danmark på 1,1 procent.

Størstedelen af de børn og unge, der begår kriminalitet, sigtes eller mistænkes kun for ét forhold. Men der er også en lille gruppe af børn og unge, som begår mere alvorlig og gentagen kriminalitet. Tidligere var butikstyveri den mest almindelige kriminalitetstype blandt børn og unge. I dag er det vold og trusler, som flest børn og unge sigtes for.

Som kommune har vi et ansvar for både at forebygge, at børn og unge begår kriminalitet, og at de, der begår kriminalitet, får hjælp og støtte til ikke at begå yderligere kriminalitet.

Den digitale verden har et voksende fokus i det forebyggende arbejde. Børn og unge i dag søger fællesskaber i både den digitale og analoge verden på en ny måde. I den digitale verden kan en enkelt hændelse deles hurtigt og spredes med en langt højere hastighed end i den analoge verden. Ofrene er mindre tydelige i den digitale verden, og ens handlinger kan være sværere at gennemskue konsekvensen af.

I København bevæger de unge sig mere rundt i byen end tidligere. Det skyldes bl.a. udbygning af infrastrukturen med mere metro, men også at unge søger fællesskaber på tværs af byen og ikke kun i det område, de bor i. Byen tiltrækker også mange unge fra andre kommuner. Det betyder, at klubmedarbejdere og opsøgende medarbejdere, der møder de unge, ser en mere sammensat gruppe af både lokale unge og unge fra andre dele af byen og unge, der kommer fra omegnskommunerne.

Mange unge har stærke netværk og mange ressourcer og kan mestre hverdagskompetencer, der hører med til at blive voksne. Men der er også unge, som har brug for mere støtte til at komme godt igennem overgangen til voksenlivet. Det er typisk unge, der allerede er kendt i forvaltningerne. Det stiller krav til, at forvaltningerne

⁴ Kilde: Den Tværgående Analyseenhed i Økonomiforvaltningen på baggrund af Danmarks Statistik

arbejder sammen på tværs af de lovgivningsmæssige rammer, der er for samarbejdet.

Det vi gør

Forebyggelse af kriminalitet blandt børn og unge er et vigtigt kommunalt indsatsområde. Fra forskningen ved vi, at der er mange faktorer, der kan beskytte børn og unge fra en kriminel løbebane. De faktorer er en del af den kommunale kernerdrift. Det er vigtigt, at vi som kommune har gode daginstitutioner, skoletilbud, fritidstilbud, kultur- og idrætstilbud, sundhedspleje og stærke sociale, uddannelses- og beskæftigelsesfaglige indsatser.

Børn og unge beskyttes bedst, når de er en del af stærke, positive fællesskaber, og når de har noget meningsfyldt at tage sig til i deres fritid. Vi har forskellige tilbud, der støtter tilknytningen til foreningslivet, gratis ungdomsklubtilbud og forskellige kommunale indsatser til at få et fritidsjob.

Der er dog stadig børn og unge, der alligevel ender i kriminalitet. Nogle af dem er kendetegnet ved bl.a. at komme fra ressourcetsvage familieforhold, have psykiatriske diagnoser og have markant flere skoleskift og mere fravær i skolen end gennemsnittet. Københavns Kommune har en lang række målrettede forebyggelsesindsatser, der skal hjælpe og støtte børn og unge til øget trivsel og en vej væk fra en kriminel løbebane. I SSP arbejdes der via et enkeltsagskoncept, akuthandleplaner og en række koordinerende funktioner, der skal sikre et stærkt tværgående samarbejde mellem relevante myndigheder. Der arbejdes i dag med fokus på systematisk at imødegå de specifikke kriminalitetsrisici i de specialiserede tilbud fra den helt tidlige forebyggelse til det mere indgribende.

Den øgede mobilitet blandt de unge betyder, at der skal være et fortsat fokus på at bevare kontakten til de unge, der er sårbare og har brug for råd og vejledning og en hjælpende hånd til at komme ind i et positivt fællesskab. Det stiller krav til et styrket fælles sprog, det tværgående samarbejde og metoder i den måde, de unge bliver mødt på.

Det vil vi have særligt fokus på de kommende år:

1. Lokalt og bydækkende kriminalpræventivt arbejde

Den øgede mobilitet stiller krav til kommunens kriminalpræventive indsatser. Der skal både være indsatser, der kan følge de unge rundt i byen og indsatser, der er centreret omkring det lokale. Der er fokus på at sikre sammenhæng mellem de mobile og de lokale indsatser.

2. Udsatte børn i positive fællesskaber

Vi ved, at positive fællesskaber er en væsentlig beskyttende faktor mod kriminalitet. Positive fællesskaber kan både findes i en stabil skolegang, i kultur- og fritidslivet, i fritids- og ungdomsklubberne eller i et fritidsjob. Derfor har vi fokus på at have attraktive tilbud med høj kvalitet, som kan rumme udsatte børn og unge.

3. Overgangen fra ung til voksen

Overgangen fra ung til voksen er udfordrende for en gruppe unge. Vi har allerede stærke samarbejdsflader i kommunen, men vi vil fokusere på at blive endnu bedre til at dele information og viden med henblik på at skabe større sammenhæng i de kommunale tilbud. Det kan fx være at understøtte stabile, nære voksenrelationer, deltagelse i positive fællesskaber og understøtte en god overgang til ungdomsuddannelse.

4. Digital adfærd

Den digitale verden er en integreret del af børn og unges liv. Der arbejdes i dag allerede med digital dannelse i skole- og SSP-regi. Digital dannelse skal forstås bredt, så det omfatter både børn og unge og deres forældre. Det er vigtigt, at den kriminalpræventive indsats fastholder et fokus på den brede digitale dannelse og har opdateret viden om omfang og udviklingen i kriminalitet på nettet.

Fokus på rocker- og bandekriminalitet

Fagprincip

Vi arbejder for, at det er uattraktivt at være rocker- og bandemedlem. Vi samarbejder om at undgå, at unge finder vejen ind i rocker- og bandemiljøet, samt at der altid er mulighed for at få hjælp til at forlade de kriminelle miljøer.

Situationen i København

Den kriminalitet, der begås af personer i rocker- og bandemiljøet, er kendetegnet ved at være organiseret, og der er ofte tale om grov og personfarlig kriminalitet. Det er et miljø, som er præget af en svingende intensitet, hvor der er længere fredsperioder, som bliver afløst af kortere perioder med konflikt og skyderier i gaderne. Det er fuldstændig uacceptabelt med skyderier, og det skaber stor utryghed for de københavnere, der er vidne til det, eller som bor i de berørte områder.

Kommunens tryghedsundersøgelse viser, at københavnernes bekymring for bandekonflikt og skyderier har været faldende siden bandekonflikten i 2017-2018. Samtidigt gælder det, at de københavnere, der har rockere og bander i deres nærområde, er markant mere utrygge.

Rocker- og bandemiljøet har undergået flere forandringer i de senere år. Dels er der kommet flere grupperinger, hvor flere har en mere løs karakter. Dels er rocker- og bandegrupperinger blevet langt mere mobile end tidligere. De holder ikke længere primært til i et bestemt geografisk område, men bevæger sig langt mere rundt i og uden for København.

Der har været en stigning i antallet af registrerede rocker- og bandemedlemmer i København siden 2019. I 2019 var der omkring 240 registrerede medlemmer, mens der i slutningen af april 2022 var omkring 350. Til sammenligning har der i Danmark, med undtagelse af et enkelt år, været mellem 1.100 og 1.200 registrerede medlemmer siden 2017. Andelen af fængslede har på landsplan ligget mellem 25 og 40 procent.

Folketinget har igennem de senere år vedtaget flere bandepakker. Der er bl.a. indført strafskærpselser, skærpede regler for udgang og prøveløsladelse, opholdsforbud og skærpet strafzone.

Det vi gør

Indsatsen mod rocker- og bandekriminalitet har to ben. Der er det, der sker her og nu, når der er voldelige konflikter, og det vedvarende forebyggende arbejde. Når der er skyderier i de københavnske gader, sker der en hurtig og konsekvent indsats. Politiet har ansvaret

for at sikre borgernes sikkerhed, og det er dem, der efterforsker sagerne og har mulighed for at indføre skærpede straf- og visitationszoner.

Derudover er der et stærkt myndighedssamarbejde mellem SSP, kommune og politi, som sikrer en koordineret og hurtig trygheds-skabende indsats i de berørte områder. Denne indsats består bl.a. af en tæt kontakt med de boligsociale helhedsplaner, brug af mobile politistationer og øget tilstedeværelse af gadeplansmedarbejdere i lokalområderne.

Den forebyggende indsats på den lange bane handler om det brede samarbejde. Til trods for, at den seneste bandekonflikt er beskrevet som en voksenkonflikt, hvor der ikke har været forsøg på hvervning af unge, er der et kommunalt fokus på, at unge ikke ender i rocker- og bandemiljøet. Forskningen viser, at rocker- og bandemedlemmer, ligesom andre kriminelt belastede, ofte kommer fra socialt udsatte familier. Det understreger vigtigheden af den tidlige forebyggende indsats.

Der findes flere forskellige metoder til at bekæmpe rocker- og bandekriminalitet. Al Capone-indsatsen, som er et samarbejde mellem kommune, skattevæsenet og politi, har vist sig effektivt til at sætte ind over for rocker- og bandemedlemmers økonomiske kriminalitet, som er blevet mere kompleks og omfattende.

I København er den kommunale exitindsats forankret i Socialforvaltningens Enhed for Kriminalpræventive Indsatser. Den er et samarbejde mellem forvaltninger, hvor der arbejdes helhedsorienteret med borgere, der ønsker at komme ud af deres kriminelle løbebane. Der arbejdes blandt andet med at øge borgerens tilknytning til arbejdsmarkedet og uddannelse, få styr på økonomien og hjælp til at komme ud af misbrug.

I arbejdet med exit fra kriminalitet er der generelt et fokus på cross-over problematikker til ekstremisme. Kommunen har et tæt samarbejde mellem exitindsatsen og indsatsen til forebyggelse af ekstremisme. Derudover arbejdes der med at styrke koordineringen af god løsladelse, og der tilbydes indsatser og tilbud til kriminelle under og efter afsoning i fængslerne.

Det vil vi have særligt fokus på de kommende år:

1. Forebygge at unge rekrutteres til rocker- og bandemiljøet

Der er flere forskellige måder at forebygge, at unge ender i rocker- og bandemiljøer. Først og fremmest handler det om den brede forebyggende indsats. Det er vigtigt at sikre muligheden for et godt børne- og ungeliv med en god skolegang og positive fællesskaber.

Forældrene har en stor rolle i forhold til at sikre, at unge ikke ender i kriminelle miljøer, og der arbejdes derfor med familiebaserede indsatser. Bekymringen for, om en ung er på vej ind i et kriminelt miljø, håndteres i SSP-regi. SSP har fokus på, at der arbejdes på et systematisk grundlag, og at de unge ikke falder ud af systemet, når de bliver 18 år.

2. Gøre det uattraktivt at være del af rocker- og bandemiljøet

I Københavns Kommune har vi fokus på, at det skal være uattraktivt at være rocker- og bandemedlem, hvilket sker igennem en konsekvent og jobrettet tilgang til målgruppen. Vi sikrer, at målgruppen reelt står til rådighed for arbejdsmarkedet, og at de sanktioneres, hvis det ikke er tilfældet. Desuden samarbejder vi tæt med politiet om nye indsatser og metoder, der kan være med til at bekæmpe bandekriminalitet.

3. Hjælpe og motivere rocker- og bandemedlemmer til at forlade det kriminelle miljø

Københavns Kommune tilbyder en individuel indsats til de personer, der ønsker at forlade de kriminelle miljøer. Københavns Kommune har sit eget exitprogram og er også en del af Justitsministeriets Rammemodel for exit. Det er et myndighedssamarbejde, der hjælper rocker- og bandemedlemmer med at forlade miljøet. I de kommende år fortsættes indsatsen, og der bygges videre på de erfaringer, der er opnået indtil nu. Der er løbende fokus på bandemedlemmers løsladelse fra afsoning og deres reintegration i samfundet fx med hjælp til gældshåndtering, bolig og uddannelse.

Fokus på forebyggelse af ekstremisme

Fagprincip

Vi forebygger ekstremisme gennem et tværfagligt samarbejde. Dette skal ske ved at opbygge stærke fællesskaber, medborgerskab og modstandskraft. Ved konkrete bekymringer for ekstremisme skal borgeren tilbydes målrettede støttetilbud tilpasset den enkeltes behov, risici og ressourcer som hjælp til at frigøre sig fra ekstremisme.

Situationen i København

Ekstremisme er et problem, som ikke berører mange mennesker, og det er ikke noget, som den brede befolkning mærker i hverdagen. Uanset skal ekstremisme tages alvorligt. Der findes fortsat ekstremistiske risikomiljøer i København og infrastruktur for ekstremisme på internettet, som bidrager til en fortsat spredning af propaganda og rekruttering af københavnere. Udfordringens alvor ses bl.a. også i, at der de seneste år har været en række terrrorsigtelser og domme, der også har involveret københavnske borgere. Samtidig står København over for kommende løsladelser af et øget antal af indsatte med terrrorsager og bekymringer i relation til ekstremisme.

I Infohus København behandles bekymringer om ekstremisme vedrørende københavnske borgere. Behandlingen varetages på tværs af politi, SSP, kommunale forvaltninger, kriminalforsorgen og psykiatrien. Infohuset får fortsat flest henvendelser om borgeres mulige tilknytning til militante islamistiske miljøer. Men der ses også eksempler på bekymringer om mulig højreekstremisme, ligesom der tegner sig et begyndende billede af, at også andre forhold kan give bekymring om ekstremisme, som fx Incels/ekstremistisk kvindehad og antistatslige bevægelser.

Det vi gør

Modstandskraft, medborgerskab og kritiske kompetencer er et mål i sig selv i et demokratisk samfund, men er også et værn mod fx ekstremisme. Derfor arbejder Københavns Kommune med en bred vifte af initiativer, der opbygger og understøtter dette. Her bygges oven på det generelle arbejde med medborgerskab og demokrati i skoler og dagtilbud. Men der arbejdes også med forebyggelse i forhold til voksne borgere med fokus på etablering af demokratisk, konstruktiv dialog både online og offline, ligesom der arbejdes på at involvere civilsamfundet i forebyggelsen.

Der opstår fra tid til anden hændelser i København, der skaber frustration og uro i lokale fællesskaber eller grupper, der kan bidrage til, at sårbare individer bliver modtagelige over for ekstremistisk propaganda. Derfor arbejder Københavns Kommune forebyggende med dialog og konflikthåndtering for at håndtere sådanne hændelser.

Københavns Kommune indgår i et tværfagligt samarbejde med Københavns Politi, Kriminalforsorgen og psykiatrien i Infohus København. Myndighederne vurderer i fællesskab bekymringer for ekstremisme vedrørende københavnere. Hvis det vurderes nødvendigt, igangsættes forebyggende eller resocialiserende indsatser for borgere, der er tiltrukket af ekstremisme.

Hvis der skal forebygges og iværksættes rettidige indsatser overfor borgere, der involverer sig i ekstremisme, kræver det, at fagpersoner med kontakt til borgerne har viden om aktuelle ekstremistiske narrativer og strømninger, kender til bekymringstegn, og at de ved, hvor de kan få hjælp. Københavns Kommune arbejder derfor strategisk med at sikre, at fagpersoner i København har adgang til relevant viden i forhold til netop deres behov.

Det vil vi have særligt fokus på de kommende år:

1. Medborgerskab og stærke fællesskaber

Københavns Kommune vil i dialog med børn og unge, forældre og voksne arbejde for at styrke positive fællesskaber, medborgerskab og modstandskraft blandt københavnere som et værn mod ekstremisme. Det demokratiske fællesskab i København er et fælles anliggende og ikke blot et myndighedsansvar. Folkeskolen, fri- og privatskoler og civilsamfundet er vigtige aktører ift. at løse forebyggelsesopgaven.

2. Lokal dialog og konflikthåndtering

Der opstår fra tid til anden hændelser i København, der skaber frustration og uro i lokale fællesskaber eller grupper. I de kommende år vil der blive arbejdet med dialog og konflikthåndtering lokalt med fokus på at imødegå frustrationer og uro, der kan bidrage til at sårbare individer bliver modtagelige over for ekstremistisk propaganda.

3. Håndtering af bekymringer om borgere tiltrukket af ekstremisme

Københavns Kommune deltager i det tværfaglige arbejde i Infohus København, som vurderer bekymringer om ekstremisme i relation til københavnske borgere. Infohuset samarbejder om at tilbyde dels forebyggende indsatser til borgere, som viser tegn på tiltrækning til ekstremisme, dels tiltag for at motivere borgere til at forlade et ekstremistisk miljø.

4. Opmærksomhedsindsats overfor fagpersoner og medarbejdere

Fagpersoner og medarbejdere med kontakt til borgerne i Københavns Kommune er ofte de første til at bemærke adfærdsændringer og tegn på ekstremisme. Derfor arbejder vi for at skabe opmærksomhed hos relevante faggrupper og medarbejdere, så de kan

identificere og reagere på bekymringer, og så de har kendskab til de forebyggende tilbud og muligheden for hjælp i Infohus København.

Fokus på lokalområder med tryghedsudfordringer

Fagprincip

Hele København skal være en tryk by at bo i og besøge. Vi samarbejder bredt på tværs af forvaltninger, med andre offentlige myndigheder og civilsamfundsaktører for at skabe tryghed med fokus på lokale udfordringer og sammenhæng i byen.

Situationen i København

København er en tryk by at bo og færdes i. Som storby har vi et ansvar for at sikre trygheden for både beboere og besøgende i byen.

Tryghed er et komplekst fænomen, og årsagerne til utryghed kan ikke forklares på en simpel og entydig måde. Vi ved fra forskning og kommunens tryghedsundersøgelser, at flere faktorer påvirker oplevelsen af tryghed. Forskellige individuelle forhold som fx køn, alder og uddannelsesniveau har betydning for menneskers tryghedsniveau, ligesom den fysiske indretning med begrænset eller ingen belysning og dårligt udsyn, har betydning for, om man føler sig tryk, når man færdes i byrummet. Høj tillid til myndighederne, og tillid og kendskab til de mennesker, der bor og færdes i ens nærmiljø, har også betydning for, hvor tryk man føler sig. Disse faktorer kan øge trygheden, ikke fra den ene dag til den anden, men over tid.

Samtidig ved vi også, at enkeltstående begivenheder, såsom bande-konflikt, historier fra medierne, eller at et særligt byrum bruges på en ny måde, også kan skabe utryghed. Det kan være spontane fester og større forsamlinger i byens rum, ophold fra udsatte borgere eller demonstrationer.

Kommunens tryghedsundersøgelse viser, at utrygheden er skævt fordelt på tværs af København, og der tegner sig et billede af, at utrygheden knytter sig til særlige steder og områder. Tryghedsundersøgelsen viser, at nogle bydele er markant mere utrygge i aften- og nattetimerne, og at de har været det over en årrække. For at komme den ujævne fordeling af utrygheden til livs er det nødvendigt, at vi får identificeret og sat ind over for årsagerne til utryghed i de udsatte områder.

Med udviklingen af København som en attraktiv storby, med mange rekreative områder og havnebade, er det en udfordring at skabe balance mellem brugen af byens rum og beboernes hverdagsliv. Særligt under coronapandemien har større forsamlinger af mennesker brugt byens parker, havnefronterne og andre rekreative steder og festet med høj musik. Den øgede støj har ført til, at der flere steder i byen opstår konflikt mellem beboerne og de festende.

Dertil gør bl.a. metroen det nemt og hurtigt at bevæge sig rundt i byen, og gadeplansmedarbejdere, politi og SSP ser en større mobilitet hos byens unge, unge fra omegnskommunerne og hos socialt udsatte grupper. Samtidig bruges digitale platforme til at mobilisere demonstrationer eller spontane fester med mange mennesker. Udviklingen med øget mobilitet og digital mobilisering stiller større krav til at skabe et godt møde mellem beboere og besøgende og til, at myndigheder arbejder hurtigt og effektivt sammen på tværs af byen.

Det vi gør

Arbejdet med at øge trygheden i de udsatte boligområder er et langt, sejt træk, og der skal sættes ind fra flere sider og satses på forskellige løsninger såsom sociale indsatser, lokale netværk og fysiske forandringer.

Københavns Kommunes Politik for Udsatte Byområder har et langsigtet fokus på at løfte de udsatte byområder ved at styrke kernerdriften, så de ordinære kommunale indsatser i områderne kan sikre en positiv udvikling og bringe de udsatte byområder på niveau med de øvrige bydele.

Samtidig har kommunen et særligt fokus på de allermest udsatte boligområder i byen, nemlig de almene boligområder, som staten udpeger på sine lister over parallelsamfund mv. Her samarbejder forvaltningerne i regi af *Borgmesterforum for Udsatte Boligområder* målrettet om at få boligområderne af statens lister og sikre, at byens mest udsatte boligområder bliver trygge og socialt bæredygtige.

Vi arbejder også på at styrke trygheden i lokale tryghedspartnerskaber på tværs af forvaltningerne og med inddragelse af lokale aktører, boligsociale helhedsplaner og Københavns Politi. Her mødes borgerne af en samlet enhed, der lytter til de lokale problemstillinger og arbejder med lokale løsninger.

I de udsatte boligområder er de boligsociale medarbejdere vigtige medspillere ved både akutte hændelser og i den langsigtede kriminalpræventive indsats. I Københavns Kommune har vi styrket vores videndeling med det boligsociale felt, fx ved akutte hændelser, og vi vil fortsat koordinere og videndele tæt.

I takt med, at der i København anlægges flere attraktive pladser og byrum, som tiltrækker mange mennesker, følger der et arbejde med at sikre en balance mellem dem, der bruger de nye steder og dem, der bor der. København er en mangfoldig by, hvor der skal være plads til både skæve eksistenser, festglade unge, ældre medborgere og børnefamilier. Nogle gange er mødet mellem forskellighederne

udfordrende. Vi arbejder med at facilitere lokal dialog i situationer, hvor der opleves udfordringer med generende adfærd for at forebygge, at det udvikler sig til at blive utrygt.

Det vil vi have særligt fokus på de kommende år:

1. Fastholde fokus på det lokale tværgående samarbejde

Vi prioriterer og understøtter samarbejde på tværs af forvaltninger, civilsamfundsaktører og andre offentlige myndigheder. Vi drager erfaringer fra de koordinerende tryghedspartnerskaber i lokalområder, hvor der er særlige udfordringer med utryghed og kriminalitet. Trygheden styrkes gennem koordineret samarbejde og aktiviteter på tværs af forvaltningerne, boligselskaber, politi og lokale aktører. Vi har tryghedspartnerskaber i Tingbjerg-Husum, Amager og Folehaven.

2. Bydele med særlige tryghedsudfordringer

Flere af de københavnske bydele har høje utryghedstal i aften- og nattetimerne, og de har haft det over en årrække. Vi vil arbejde på at få et mere detaljeret vidensgrundlag om årsager til den høje utryghed i de bydele og sætte ind med indsatser, der kan imødegå de tryghedsudfordringer, der kendetegner det enkelte område.

3. Trygge byrum

Gennem fysiske greb kan trygheden understøttes i byrum, som ikke opleves trygge. I de udsatte boligområder er der flere strategier, der arbejder med fysisk omdannelse, fx fysiske forandringsplaner og områdefornyelser, der skal gøre områderne mere attraktive. Vi vil arbejde for, at tryghed også indgår i planerne for de fysiske forandringer af byen.

4. Samspil mellem brugen af byens rum og beboere i byen

København er en mangfoldig by og bruges aktivt af beboere og besøgende. Samtidig er København en by i udvikling, og der kommer nye rekreative områder til. Det øger nødvendigheden af, at der fra kommunens side er et kontinuerligt fokus på, hvordan samspillet mellem brugen af byens rum og de lokale beboere fungerer. Det øger også kravet til, at den langsigtede planlægning af byrummene tager højde for de forskellige møder.

Fokus på et trygt natteliv

Fagprincip

Det skal være trygt at færdes i Københavns natteliv – både for københavnere og byens mange gæster. Vi samarbejder bredt for at sikre et natteliv i balance, hvor der er plads til alle.

Situationen i København

Det københavnske natteliv tiltrækker både mange københavnere og gæster udefra. I nattelivet er det muligt at feste med vennerne og være del af et socialt frirum. Det københavnske natteliv foregår flere steder i byen, og der er stor forskel på festens karakter og på hvem, der deltager i festen.

For langt de fleste er byens natteliv præget af fest og farver, men med nattelivet kan også følge utilsigtede gener i form af støj, affald og en uhensigtsmæssig adfærd, der kan virke utryg eller grænseoverskridende. Dertil kommer, at nattelivet desværre også indebærer episoder med vold, diskrimination og i mindre omfang også egentlige hadforbrydelser.

Københavns Kommunes Medborgerskabsundersøgelsen 2021 viser, at ca. hver fjerde af de københavnske unge med ikke-vestlig baggrund, som har oplevet at blive diskrimineret inden for det sidste år, har oplevet diskrimination i nattelivet. Der er desværre også eksempler på hadforbrydelser i nattelivet, hvor personer bliver overfaldet eller truet på baggrund af deres race, etnicitet, tro, køn eller seksuelle orientering mv.

I København og resten af Danmark er der en udfordring med utrygheden i aften- og nattetimerne, hvor kvinder er markant mere utrygge end mænd. Københavns Kommunes Tryghedsundersøgelsen 2021 viser, at kvinders utryghed i de mørke timer er faldende, men kvinder er stadig markant mere utrygge end mænd efter mørkets frembrud. Vi ved, at mange kvinder tager særlige forholdsregler, når de går i byen (Københavns Kommunes Tryghedsundersøgelse 2022). Kvinders utryghed i aften- og nattetimerne er blevet aktualiseret efter en række drabssager i ind- og udlandet, som har ført til en øget opmærksomhed på, hvordan vi sikrer et godt og sikkert natteliv for kvinder.

Det vi gør

I København arbejder vi sammen om at skabe et trygt natteliv. Vi samarbejder bredt med politiet, brancheforeninger, detailhandlen, civilsamfund, lokalt erhvervsliv og lokale beboere.

Borgerrepræsentationen har vedtaget Restaurations- og Nattelivsplanen 2021, som blandt andet er udarbejdet på baggrund af input

fra Advisory Board for Natteliv bestående af en række centrale aktører fra nattelivet. Restaurations- og Nattelivsplanen indeholder initiativer, som kan iværksættes på nattelivsområdet i perioden 2022-2025, herunder indsatser for nedbringelse af utryghedsskabende og grænseoverskridende adfærd. I forbindelse med vedtagelsen af Restaurations- og Nattelivsplanen nedsatte Københavns Kommune et særligt udvalg for natteliv, Københavns Nattelivsudvalg. Nattelivsudvalget er bredt sammensat af interessenter fra det Københavnske natteliv og har til formål at sikre helhedsorienterede løsninger på nattelivsområdet.

Både Københavns Politi og Københavns Kommunes medarbejdere er synlige i nattelivet. Politiets Trygt Nattelivsindsats betyder, at de er særligt til stede i nattelivet og ved togstationer og metroen i aften- og nattetimerne. Nattelivsindsatsen baserer sig på synlighed og dialog, og formålet er at være tryghedsskabende og forebygge konflikter. Politiets nattelivsindsats sætter også ind over for problemet med for hurtigt kørende biler, som skaber gener og utryghed i nattelivet.

SSP har fokus på at sikre den konkrete operative koordinering af kommunens og politiets kriminalpræventive indsatser over for københavnske børn og unge, også i nattelivet. Det sker fx med kommunens bydækkende gadeplansindsats, der færdes i forskellige dele af byen, også i aftentimerne, hvor de er i dialog med kriminalitetstruede unge.

Derudover er kommunens natteværter til stede i Indre Bys natteliv samt på udvalgte 'hotspots' for at nedbringe de gener, som byens natteliv kan have for beboere og erhvervsdrivende. Natteværterne mødes fast med politi, nattelivsbranchen og kommunens udgående indsatser for at dele viden og koordinere indsatserne i nattelivet.

Dertil kommer kommunens støjvagter, som fører tilsyn med, at restauranter og spillesteder overholder støjgrænserne. Støjvagterne kan kontaktes af borgerne og har også til opgave at forebygge gener fra støj og lave opsøgende besøg, hvor der kan være støjproblemer.

Københavns Kommune har over en årrække arbejdet med indsatser, der skal sætte ind over for diskrimination og hadforbrydelser. Som noget nyt har Borgerrepræsentationen besluttet, at der skal udarbejdes en tværgående handleplan på området. Handleplanen forventes at blive vedtaget i 2023 og bliver et dynamisk dokument, som årligt kan udbygges og opdateres med aktuelle indsatser.

Arbejdet med at sikre et natteliv, hvor der tages hensyn til naboerne, sker på flere fronter. Vi arbejder på at skabe et natteliv med et tydeligt værtskab, hvor der tages et fælles ansvar for, at festen uden for

beværetningerne forløber på en ordentlig måde. Desuden sætter kampagner fokus på god adfærd i by- og nattelivet.

Det vil vi have særligt fokus på de kommende år:

1. Tryghed i det københavnske natteliv

Det københavnske natteliv er et aktiv for byen, men det kan også være et sted, hvor man kan føle sig utryk, når festen er i gang, eller når man skal hjem fra byen. Vi arbejder på at konkretisere den tværgående handlingsplan mod racisme, etnisk diskrimination og hadforbrydelser, som er blevet vedtaget af Borgerrepræsentationen.

2. Kvinders tryghed i aften- og nattetimerne

Kvinder er markant mere utrykke end mænd i de mørke timer. Vi vil i strategiperioden arbejde med at øge trygheden for kvinder. Både når de er en del af nattelivet, og når de bevæger sig hjem efter festen. Vi vil hente inspiration fra videnspersoner og -organisationer på området og fra andre byer, som arbejder med den samme problematik.

3. Et helhedsorienteret blik på nattelivet

Med Restaurations- og Nattelivsplan 2021 og med nedsættelse af Nattelivsudvalget er der i København sat et skærpet fokus på at skabe et natteliv, hvor der tages højde for de komplekse problemstillinger, der knytter sig hertil. Vi vil tilgå ambitionen om at skabe et trygt og sikkert natteliv uden vold, narkotika og grænseoverskridende adfærd gennem et bredt samarbejde med nattelivets aktører.